

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆԿԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
30 JUL 1931 43

ՇՈՐԻԵԿԱԹՍԱՆԵՐԻ
ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ
ՀԱՐՑ ՅԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ
ԲՈՅՈՒՆԱՎԱՐԴԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ ՌԵՍԲ
СССР

621

Լ-77

Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն ————— 1931

621.

2. 77

Պետերատի տպարան
Գլավիտ № 6937
Գատվեր № 5243
Տիր. 300

ՀԱՐՑ ԹԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆ

1. Ինչ բան է շոգեկաթ-սան:

Դա ամեն կողմից փակ մի աման է մետաղից չինված, վորի մեջ ջուրը տաքացվում է վառելանյութի գազերով:

Շոգեկաթսան ունի իր առանձին հնոցը, վորտեղ վառելանյութը վառելով տալիս է տաք գազեր:

2. Վորոնք են կոչվում ֆիզիկական մարմիններ և նրանք բանի վիճակի յեմ լինում

Այն բոլոր առարկաները, վորոնք բնության մեջ տեղ են բռնում, կոչվում են ֆիզիկական մարմիններ: Ֆիզիկական մարմինները լինում են 3 վիճակի՝ կարծր, հեղուկ և գազային:

3. Վորոնք են կոչվում պինդ, հեղուկ և գազային մարմիններ

Այն մարմինը, վորի ամենափոքր մասնիկները իրար հետ խիստ են միացած և ունեն մի վորոշ ձև և այդ ձևվը փոխելու համար գործածում ենք մի վորոշ ուժ, կոչվում է պինդ մարմին:

Այն մարմինները, վորոնց ամենափոքր մասնիկ-

ները իրար հետ թույլ են միացած և ձգտում են թափվել, չեն կարող, պաշտպանել իրենց ձեռք, կոչվում են հեղուկ մարմիններ:

Այն մարմինները, վորոնց ամենափոքր մասնիկներն առանց կոդմնակի ուժի ձգտում են հեռանալ միմյանցից և վորոնց ձեվը կարելի չե պաշտպանել փակ ամանում, կոչվում են գազային մարմիններ:

4. Ինչ է հասարակ և բարդ մարմինը

Այն մարմինը, վորի ամենափոքր մասնիկները ունեն նույն ֆիզիկական հատկությունները ինչպիսին ունի նույն տեսակի մեծ մարմինը, կոչվում է հասարակ մարմին:

Այն մարմինները վորոնք բաղկացած են մի քանի հասարակ մարմիններից, կչվում են բարդ մարմիններ:

5. Վորոնք են կոչվում մեխանիկական խառնուրդներ և վորոնք ֆիզիկական

Մի քանի ֆիզիկական մարմիններ միմյանց խառնելուց հետո, յեթև նոր ստացած մարմնի խառնուրդները կարող ենք վորոշել չոչափելիքով, դիտողությամբ կամ հոտառությամբ, այդպիսի խառնուրդը կոչվում է մեխանիկական խառնուրդ: Որինակ ջուրը խառնվելով գինու հետ՝ մենք զգում ենք այդ խառնուրդը թե ճաշակելիքով և թե տեսողությամբ:

Մի քանի հասարակ մարմիններ միմյանց հետ միանալով՝ կազմում են մի նոր բարդ մարմին, վորը վոչ մի նմանություն չունի միացած հասարակ մարմիններին: Այդպիսի խառնուրդը կոչվում է քիմիական խառնուրդ: Որինակ, ջուրը բաղկացած է 2 հասարակ մարմիններից՝ 11 մաս ջրածնից և 89 մաս թթվածնից:

6. Ինչ է ողբ և ինչից է կազմված

Ողբ գազային բարդ մարմին է, վորը բաղկացած է թթվածնից և ազոտից: Ողի 23 տոկոսը կազմում է թթվածինը, 77 տոկոսը կազմում է ազոտը:

7. Հասարակ մարմինները: Թթվածինը, ջրածինը, ազոտը, ծծումբը, ածխածինը, դեղին յերկաթը և նրանց հատկությունները

Թթվածինը այնպիսի մի անգույն գազ է, վոր ինքը չի այրվում, բայց այրմանն ոժանդակում է:

Ջրածինը մի այնպիսի անգույն գազ է, վոր ինքը այրվում է, բայց այրմանը չի ոժանդակում:

Ազոտը այնպիսի մի անգույն գազ է, վոր վոչ ինքն է այրվում և վոչ էլ այրմանն է ոժանդակում:

Ծծումբը դեղնադույն հասարակ մարմին է, վորը փոքր տոկոսով գոյություն ունի վառելանյութերի մեջ 1-2 տոկոս վառվելիս միանում է ողի թթվածնի և ջրային մասնիկների հետ, վորովհետև

56929.66

տեղ ջրային մասնիկներն այրվելուց հետո առանձնացնում են ջրածինը, վորը վառվելիս վառելանյութի ջրային մասերի հետ տալիս և ծծմբաթթվուտ և վորը քայքայում և յերկաթը:

Ածխածինը դա հասարակ մարմին և, վորին մաքուր և սլինդ վիճակում մենք հանդիպում ենք բնության մեջ ինչպես ալմադը և գրաֆիտը, սաժը. նա ամեն մի վառելանյութի գլխավոր մասն և կազմում և վորից վառելանյութի մեջ գտնվում և 49-86 տոկոսով:

8. Ինչ և գծային չափը: Վորն և նրանց միավորը: Վորոնք են յերկարության չափերը.

2 կետերի մեջ ընկած տարածությունը չափելու համար գործածում են դծային չափեր: Յերկարություն չափերի միավորը հավասար և 1 մետրի, 1 կիրոնետրը հավ. 1000 մետրի, 1 մետրը հավ. 100 սանտ., 1 սանտ. հավ. 10 միլիմետրի:

9. Վորոնք են կոչվում քառակուսի չափեր և վորն և նրանց միավորը

Վորեն մի մակերես չափելու համար գործածում են քառակուսի չափեր. քառակուսի չափերի միավորը հավասար և 1 քառակուսի մետրի. դա այն քառակուսին և, վորն ունի չորս հավասար կողմեր և ամեն մի կողմի յերկարությունը հավասար և 1 մետրի, 1 քառ. մետրը հավասար և 100 ս. բազմ.

100 ս. հավ. 10.000 քառակուսի սանտ., 1 քառ. սանտ. հավ. 10 մ. բազմ. 10 մ. բազմ. 100 ք. միլիմետրի:

10. Ինչ բան և ծավալը և խորանարդ չափը

Վորեն առարկայի բռնած տարածությունը բնության մեջ դա նույն առարկայի ծավալն և:

Այն չափը, վորով չափում են վորեն ծավալ՝ կոչվում և խորանարդ չափ. խորանարդ չափի համար ընդունված և վորպես միավոր 1 խորանարդ մետրը: 1 խորանարդ մետրը ունի 6 հավասար կողմեր, վորոնցից յուրաքանչյուրը հավասար և 1 մետրի: 1 խորանարդ մետրը հավ. 100 ս. բազմ. 100 ս. բազմ. 100 ս. հավասար և 1 միլ. ք. խոր. ս.: 1 խոր. սանտ. հավասար և 10 մ. բազմ. 10 մ, բազմ. 10 մ. հավասար և 1000 խորանարդ միլիմետրի:

11. Ինչ բան և յերկրագնդի ձգողական ուժը, ինչ և ծանրությունը, քաշը և նրանց միավորը վորն և.

Մենք գիտենք, վոր յերկրագունդը ունի ձգողական ուժ: Յեթե մի առարկա գցեք վերեւ նա նորից ներքև կընկնի՝ յերկրագնդի վրա: Սա բացատրվում և յերկրագնդի ձգողական ուժով:

Այն ուժը, վորով յերկրագունդը առարկային քաշում և իրեն՝ կոչվում և ծանրություն:

Ամեն մի մարմին ունի վորոշ ծանրություն,

վորը կոչվում է նույն մարմնի քաշը: Քաշերի միա-
վորը ընդունված է 1 կիլոգրամը: 1 տոննը հավա-
սար է 1000 կիլոգրամի, 1 կիլ. հավասար է 1000
գ., 1 գրամը հավասար է 1 խ. ս. 4 մաս. Յ ջրի
քաշին ծովի մակերեսից:

12. Ինչ է նշանակում տեսակարար քաշը և ինչի յե
հավասար տեսակարար քաշերի միավորը

Տեսակարար քաշը նշանակում է թե քանի ան-
գամ վորեվէ մի առարկա ծանր է կամ թեթեւ է
նույն ծավալով վերցրած միավորի համեմատու-
թյամբ:

Տեսակարար քաշերի միավորը հավասար է 1
խ. սանտիմետր ջրին վերցրած 4°Ց. տաքության
ծովի մակերեսից. հեղուկ և պինդ մարմինները
քաշերը համեմատում են ջրի տեսակարար քաշի
հետ, վորպես միավոր: Իսկ զաղաչին մարմինները
համեմատում են ողի հետ, վորպես միավոր:

13. Ինչ է ջերմությունը և ինչի յե հավասար
ջերմության աստիճանը

Այն տաքությունը կամ ցրտությունը, վորը
մենք զգում ենք վորեւ մի առարկա շոգանքիս,
կոչվում է ջերմություն: Վորեւ առարկայի հաղոր-
դած ջերմության քանակը՝ դա նրա ջերմության
աստիճանն է:

14. Ի՞նչ է կալորիան և ինչի յե հավասար

Կալորիան՝ դա ջերմության միավոր է, վոր
կարող է 1 կիլոգրամ ջուրը տաքացնել 1°Ց.:

15. Ինչ է ջերմաչափը: Ցելսիուսի ջերմաչափի
հիմնական կետերը, վորոնք են և ինչի՞ համար են
գործածում սնդիկը

Ջերմաչափը դա մի գործիք է, վորով մենք չա-
փում ենք վորեվէ մի առարկայի ջերմության աս-
տիճանը: Ջերմաչափը ունի 2 հիմնական կետեր.
սառույցի համան կետ, վորը հավասար է 0°Ց. և
յեռման կետ՝ վորը հավասար է 100°Ց.:

Վորովհետեւ սնդիկը նկատելի կերպով տա-
քությունից կամ ցրտությունից շատ շուտ փոխում
է իր ծավալը, այսինքն տաքանալիս լայնանում է,
իսկ ցրտությունից՝ կծկվում, դրա համար էլ ջեր-
մաչափի համար սնդիկ են գործածում:

16. Ինչ է պիրոմետրը և քանի տեսակ պի-
րոմետրներ կան

Պիրոմետրը դա մի գործիք է, վորով չափում
են 350° բարձր տաքությունները: Ունենք յերկու
տեսակ պիրոմետրներ՝ հասարակ և տերմոէլեկտրի
չեսկի պիրոմետր: Դա շինված է 2 հասարակ մե-
տաղներից՝ սուրմալից և բխմութից: Սրանք զանա
զան շերտերով միացած են միմյանց՝ կաղմելով մի

մետաղյա սյուն: Սյունի ծայրին միացած են ելեկտրական լարեր: Յերբ ջերմությունը հաղորդվում է ուղղմետաղյա սյունին, ստացվում է ելեկտրականություն և ջերմության աստիճանին համապատասխան ելեկտրական ուժ է ստացվում լարերում, վորով մենք չափում ենք առարկայի ջերմության աստիճանը:

17. Ինչ է շոգու գոյացումը և ինչի յե հավասար 1 մթնոլորտացող մնշումը

Յերբ վոր ջրի ջրմության աստիճանը հասնում է 100°Ց., այն ժամանակ ջրի մակերեսին յերևում են բշտիկներ, վորոնք աղատվելով ջրի մակերեսից, բարձրանում են վերև, դա արդեն շոգու դոյանալըն է:

Մթնոլորտային ճնշումը հավասար է 1 կիլոբար 1 քառ. սանտ. վրա: Յեթե մենք վերցնենք մի խողովակ 1 քառակուսի սանտիմետր մակերեսով և լցնենք այդ խողովակի մեջ սնդիկ, մենք կսեսենք, վոր խողովակի վրակ կողմը բարձրանում է 76 սանտիմետր ավելի՝ քան բաց կողմը, վորի վրա ճնշում է մթնոլորտը վորովհետեւ այդ 76 սանտիմետր սյունի մեջ յեղած սնդիկի քաշը հավասար է 1 կիլոգրամի. դրա համար ասում ենք ճնշում է 1 քառակուսի սանտ. վրա 1 կիլոգրամ ուժով:

18. Վորն է բանվորական մնշումը և վորն է բացարձակ մնշումը

Բանվորական ճնշումը այն ճնշումն է, վորը ցույց է տալիս մանոմետրը. նա առհասարակ մեկ ատմասփերով պակաս է ցույց տալիս քան թե ընդհանուր ճնշումը կաթսայի մեջ:

Բացարձակ ճնշումը 1 ատմասփերով ավել է քան թե այն ճնշումը, վորը ցույց է տալիս մանոմետրը:

19. Ինչ գլխավոր և անհրաժեշտ մասեր ունեն շոգեկաթսաները

Նայել պատասխանը հայերեն դրքի մեջ 13-րդ յերեսը և կարգաւ 1, 2 և 3 կետերը:

20. Շոգեկաթսաների վորտեղն են հարմարեցնում հնցը և ինչու համար

Շոգեկաթսայի հնցը հարմարեցնում են վառելանյութի տեսակին և կառուցում են շոգեկաթսայի դուրսը կամ ներսը:

21. Ինչ ձեւով են տափացնում շոգեկաթսայի ջուրը վառելանյութի գազերը

Վառելանյութի գազերը հաղորդվում են շոգեկաթսայի ջրին I ճառագայթման միջոցով հնցումը և II շիման միջոցով ծխանքնեւում:

22. Ինչ բան է շոգեկաթսայի տափացման մակերեսը և ինչ չափերով են չափում Շոգեկաթսայի այն մասը, վոր մի կողմից

չիվում և գազերով, իսկ մյուս կողմից չըջապատված և ջրով, կոչվում և չողեկաթսայի տաքացման մակերես. չողեկաթսայի տաքացման մակերեսը չափում են քառակուսի մետրով:

23. Քանի տեսակ ձգում կա և նրանց քա-
ցասրությունը

Ձգումը լինում է բնական և արհեստական:

Այն ձգումը, վորը առաջ է գալիս մթնոլորտի տարբեր ճնշումից չողեկաթսայի և հնոցի մեջ՝ կոչվում է բնական:

Իսկ արհեստականը՝ դա այն ձգումն է, վորը ստեղծվում է արհեստական կերպով, այսինքն վին-տիլյատորի միջոցով:

24. Քանի տեսակ աղնակներ կան և նրանց
դերը

Սողնակները լինում են չարժական և պտուտա-կաձև. նրանց գլխավոր դերը կայանում է նրանում, վոր կարգավորում են ձգումը:

25. Ինչի համար են ծառայում վորմնապա-
տումը և ծխանցքները

Վորմնապատումը չինված է վատ հաղորդիչ նյութից, վորը թույլ չի տալիս տաքությունը անտեղի կորչելու: Բացի դրանից, վորմնապատումի մեջ չինված են լինում ծխանցքները, վորոնց գլխա-վոր դերը նրանումն է, վոր ոգտադործում են տաք գազերը՝ անցկացնելով մի քանի ծխանցքներով:

26. Ինչ է հազեցած շոգին և ինչ է գերա-
ջեռիչ շոգին

Շողեկաթսայի մեջ այն շոգին, վորը իր մեջ պարունակում է ջրային մասնիկներ և նրա ջերմության աստիճանը կախված է ճնշման քանակից և վորը ցույց է տալիս մանոմետրը հետեվյալ թվե-րով:

Որինակ մանոմետրը ցույց է տալիս ճնշումը գոլորշու 1 ատմ. ջերմության աստիճանն է 120°Ց. մանոմետրը ցույց է տալիս ճնշումը 2 ատմ. ջերմության աստիճանն է 133°Ց. ահա այս ձևով շոգին կոչվում է հազեցած շոգի:

Իսկ այն շոգին, վորի ջերմության աստիճանը և ճնշման քանակը չունի այս թված կապը, կոչվում է գերաջեռիչ գոլորշի: Գերաջեռիչ գոլորշին ստացվում է հազեցած շոգին գերաջեռացվելուց, այսինքն տաքացնելուց հետո:

27. Ինչ է գոլորշիացման քազնված ջերմու-
թյունը

Այն ջերմությունը, վորը ջրի յեռման ժամա-նակ ջերմաչափը 100° Ց. ավել ցույց չի տա բաց ա-մանում և այդ ջերմությունը ոգտադործվում է ներքին աշխատանքի համար, կոչվում է գոլորշիացման թազնված ջերմություն:

28. Քանի տեսակ վառելանյութեր կան և նրանց հատկությունները

Փայտը վորպես վառելանյութ գնահատվում է չորությամբ, խտությամբ. 1 կիլո վառելանյութ չորությամբ է $2\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ կ. ջ., տորֆը գնահատվում է վորպես վառելանյութ իր չորությամբ և քիչ մոխիր ունենալու հատկությամբ:

1 կիլո տորֆը չորությամբ է $2\frac{1}{2}$ —4 կ. ջուր. քարածուխը գնահատվում է վորպես վառելանյութ չորությամբ և նրանով, վոր յեթե իր մեջ քիչ է պարունակում մոխիր և ծծումբ: 1 կիլո քարածուխը չորությամբ է $2\frac{1}{2}$ — $9\frac{1}{2}$ կիլո ջուր:

Մազուլը վորպես վառելանյութ լավ է գնահատվում. 1 կիլո մազուլը չորությամբ է 10—13 կիլո ջուր:

29. Ինչ բան է վառելանյութի ջերմարար ընդունակությունը

Դա նշանակում է՝ թե քանի կալորիա ջերմություն է արտադրում 1 կիլոգրամ վառելանյութը լրիվ այրվելուց հետո:

30. Ինչպես է կատարվում այրման պրոցեսը հնոցի մեջ: Վառելանյութի բռնկման աստիճանը. լրիվ և ոչ լրիվ այրումը. ողի ֆանակը այրման համար: Վառելանյութի շերտի հատկությունը:

Պատասխանը նայել հայերեն գրքի մեջ 10-րդ յերեսը և կարդալ այրումը լրիվ:

31. Հնոցի տեսակները հորիզոնական և բեֆ կրակավանդակներով. նրանց հատկությունը.

Հորիզոնական կրակավանդակով հնոցների յերկարությունն է 2 մետր, լայնությունը 1 մետր: Նրա լավ կողմն այն է, վոր նա չինված է հասարակ և կարելի յե հարմարեցնել ամեն մի շոգեկաթսային: Պակասությունը այն է, վոր վառելանյութը ներս տալու ժամանակ, բացվելով հնոցի դռնակը ներս է մտնում մեծ քանակությամբ ող, վորը առաջ է բերում մեծ ջերմության տարբերություն: II վառելանյութը միանգամից լցվելով խեղդում է կրակը, վորի պատճառով առաջ է գալիս վոչ լրիվ այրում: Թեք կրակավանդակով հնոցի լավ կողմն այն է, վոր դռնակը չի բացվում և վառելանյութը հավասար ներս է գնում, վորի պատճառով այրումը կատարվում է լրիվ:

Վատ կողմն այն է, վոր կրակավանդակը դեփվար է մաքրել խարումից:

32. Աստիճանավոր յեվ մեխանիկորեն տրվող վառելանյութերի հնոցների հատկությունները

Աստիճանավոր կրակավանդակի լավ կողմն այն է, ինչ վոր թեք կրակավանդակովինը: Պակասությունը այն է, վոր աստիճանների վրա մնացած մոխիրը և խարումը արվելի յե դեփվար մաքրվում քան թե թեք կրակավանդակովինը:

Վառելանյութը մեխանիկորեն տրվող հնոցներ
ընդ կողմն այն է, վոր վառելանյութը վանդա-
կի վրա հավասար կերպով է փռվում. դրա համար
այդումը կատարվում է լրիվ: Վատ կողմն այն է,
վոր ամեն վառելանյութ չի կարելի գործածել,
վառելանյութը պետք է լինի մի չափի ջուլված:

33. Շարժական, շախտային և հեղուկ վառե-
լանյութերի հնոցների լավ և վատ կողմերը
Շարժական հնոցի լավ կողմն այն է, վոր վառ-
դակը մաքուր է լինում և հարկ յեղած դեպքում
կարելի չէ դուրս քաշել. համեմատած մյուս հնոց-
ների հետ՝ վատ կողմ չունի:

Շախտային հնոցների լավ կողմն այն է, վոր
հնարավոր է գործածել այնպիսի վառելանյութ,
վորոնք իրենց մեջը պարունակում են մեծ քանա-
կությամբ խոնավություն և հնոցի մեջ ավելորդ
ող չի մտնի:

Հեղուկ վառելանյութերի հնոցների լավ կողմն
այն է, վոր նրանց սպասարկել շատ հեշտ է: Այլ-
ման կարգավորելը ևս հեշտ է. մոխրանոցի կարիք
չունի և այդումը կատարվում է լրիվ ձգումը ճիշտ
կարգավորելու դեպքում:

34. Շագկաքսանների տեսակները—գլանաձև
և բառաքնյի կաքսանների ձևեր

Այն կաթսաները, վորոնք բաղկացած են մի
դրանից, կոչվում են դրանաձև կաթսաներ: Գլա-

նաձև կաթսաների հնոցը դանվում է կաթսայի
տակը: Տաք դաղերը անցնում են մեկ կամ մի քանի
ծխանցքերով: Լավ կողմն այն է, վոր ունեն մեծ
ջրային տարածություն, ինքը թանդ չի դնահա-
վում: Պակասությունը այն է, վոր վորմնապա-
տումը թանդ արժե:

Մի քանի դրանաձև կաթսաներ, վորոնք միա-
ցած են միմյանց կարճ խողովակներով, կոչվում
են բառաքնյի կաթսաներ: Վատ և լավ կողմը
նույնն է, ինչ վոր հասարակ դրանաձև կաթսանե-
րինը: Ունեն մեկ հնոց, ծխանցքերը լինում են
հորիզոնական կամ ուղղահայ:

35. Կառնավալյան շոգեկաքսան յեվ լան-
կաշիրյան

Դա այն դրանաձև կաթսան է, վոր ունի իր
մեջ մի դրան, ծառայում է վորպես հնոց. և առա-
ջին ծխանցքը. վատ և լավ կողմերը նույնն են,
ինչ վոր հասարակ դրանաձև կաթսաներինը:

Լանկաշիրյան շոգեկաթսան՝ դա այն դրանաձև
շոգեկաթսան է, վորն ունի իր մեջ յերկու դրան.
ծառայում է վորպես հնոց և վորպես առաջին
ծխանցքներ. դրա ջրի մակերեսը մեծ է. տալիս է
չոր շոգի: Լավ և վատ կողմերը նույնն են ինչ
վոր հասարակ դրանաձև շոգեկաթսաներինը:

36. Լոկոմոբիլի կաքսաններ
Դա այն դրանաձև կաթսաներն են, վորոնք

ունեն գլանաձև հնոց և ծխախողովակներ. ծխախողովակները կատարում են ծխանցքի դեր, վորոնք գտնվում են ջրի տարածության մեջ: Լավ կողմն այն է, վոր չնայած իր փոքր ծավալին, ունի մեծ տաքացման մակերես, արտադրում է մեծ քանակությամբ շոգի: Վատ կողմն այն է, ինչ վոր ունի փոքր ջրային տարածությունով շոգեկաթսան. հարկավոր է շուտ-շուտ ծխախողովակները մաքրել մրից:

37. վերտիկալնի ջրախողովակավոր շոգեկաթսաները յիվ հորիզոնական ջրախողովակավոր կաթսաները

Այն շոգեկաթսաները, վորոնք ունեն թե վերելում և թե ներքելում գլաններ և միմիանց հետ միացած են ջրախողովակով: Վերևի գլանը ունի ջրային տարածություն և թե շոգիատուն: Լավ կողմն այն է, վոր ունի մեծ տաքացման մակերես և շուտ-շուտ քիչ է նստում շուրհիվ նրա վերտիկալ խողովակների դրության: Նրա մյուս հատկությունները նույնն են ինչ վոր փոքր ջրի տարածություն ունեցող շոգեկաթսաներինը:

Այն շոգեկաթսաները, վորոնք ունեն ներքելում մի քանի հորիզոնական ջրախողովակներ, իսկ վերելումը մի գլան ջրի և շոգու տարածությունով և վորոնք միմիանց միացած են ջրային կարճ խողովակներով, կոչվում են հորիզոնական

ջրախողովակավոր շոգեկաթսաներ. լավ կողմն այն է, վոր ունի մեծ տաքացման մակերես. պակասությունն այն է, վոր շուտ-շուտ շատ է նստում: ջրախողովակների մեջ, վորը մաքրելու համար անհարմար է:

38. Ինչ արմատուրա ունի շոգեկաթսան յիվ նրա դերը

Նայել հայոց գրքի մեջ 16-րդ յերեսը յիվ շոգեկաթսայի արմատուրան լրիվ:

39. կաթսաների սննդող ջրի հատկությունը, շուտ-շուտի հետեւանքը և նրա դեր պայքարելու միջոցները

կաթսան սննդող ջուրը պետք է լինի փափուկ. իր մեջ չպիտի ունենա կեղտ և հանքային մասնիկներ քիչ քանակությամբ:

Շուտ-շուտի հետեւանքը այն է, վոր իբրև վատ հաղորդիչ, լավ չի հաղորդում տաքությունը ջրին, վորի պատճառով շուտ-շուտ յեղած տեղում կաթսան նորմայից շատ է տաքանում և վորի հետեւանքով յերկաթը ուռչում և թուլանում է. այդ պիտի դեպքերում շոգեկաթսան պայթում է:

Շոգեկաթսան շուտ-շուտ պետք է մաքրել շուտ-շուտից. ջուրը պետք է մաքրել կեղտից, շուտ-շուտ քիչ նստելու համար գործածում են սոդա. շուտ-շուտ պատերից հեշտ պղնձու համար գոր-

ծածում են նավթ կամ սև ձուխ. շտուքարը մաք-
րելու համար—պետք է չողեկաթսան բոլորովին
սառցնել, վորից հետո հնարավոր կլինի շտուքա-
րը մաքրել:

40. Ինչի համար են գործածում եկամտայ-
նոցը և պաղապրելատելը

Պաղապրելատելը և եկնոմայցիքը գործա-
ծում են նրա համար, վոր մինչև կաթսան սննդե-
լը, ալըլիսինների ջուրը տաքացնել, աշխատած
գոլորշիով կամ ոգտադործված գազերով, տա-
քացնում են սննիչ ջուրը նրա համար, վոր առա-
ջին՝ ազատում ենք ջրի միջի ողը, II վառելանյու-
թի խնայողության պատճառով:

Եկնոմայցիքը դա մի գործիք է, վորով մենք
տաքացնում ենք ջուրը՝ ոգտադործված տաք գա-
զերով:

Իսկ պաղապրելատելը այն գործիքն է, վորով
մենք ջուրը տաքացնում ենք աշխատած գոլորշիով:

41. Հնոցապանի պարտականությունները:

Կարդալ հայոց գիրքը 20 յերեսը լրիվ:

42. Շոգեկաքսան աշխատանքի համար պատ-
րաստելը

Կարդալ հայոց գիրքի՝ 23—24—25 յերեսները:

43. Շոգեկաքսան աշխատանքի գցելը

Կարդալ հայոց գիրքը 25—26—27 և 28 յերես-
ները լրիվ:

44. Հնոցի հսկելը պինդ վառելանյութի հա-
մար

Կարդալ հայերեն գիրքը 34—35—36 յերեսները

45. Հնոցի հսկել հեղուկ վառելանյութի համար
Կարդալ հայերեն գիրքը 30—31 և 32 յերեսը 10
տող վերելից:

46. Հնոցի կարգավորումը նրա աշխատանքի
ժամանակ

Կարդալ հայերեն գիրքի 32—33—34 յերեսները:

47. Շոգեկաքսանի աշխատանքի ընդհատելը:
Կարդալ հայերեն գիրքը 34—35—36 յերեսները
լրիվ:

48. Շոգեկաքսանի մաքրելը

Կարդալ հայերեն գիրքը 36—37—38—39 յե-
րեսները լրիվ:

49. Շոգեկաքսանի սպասավորելը նրա աշխա-
տանքի ժամանակ

Կարդալ հայերեն գիրքը 39—40 յերեսները:

50. Նույն հարցը շարունակել

Կարդալ հայերեն գիրքը 41—42 յերեսները:

51. Նույնը շոգեկաքսանի սպասավորումը աշ-
խատանքի ժամանակ .

Կարդալ 51—52 յերեսները:

52. Նույնի շարունակությամբ՝ շոգեկաթ-սալի
սպասավորումը:

Կարգալ 45—46 յերեսները:

53. Շարունակությամբ՝ շոգեկաթ-սալի սպա-
սավորումը.

Կարգալ հայերեն գիրքը 49—50 յերեսները:

54. Շարունակությամբ կարգալ շոգեկաթ-սա-
լի վկայագրելը:

Կարգալ 51—52 յերեսները:

55. Ցերկյուղալի յերեվույթ-ներ կաթ-սալի աշ-
խատանքի ժամանակ.

Կարգալ հայերեն գիրքը 56—57—58 և 59 յերես-
ները:

56. Նույն դասը շարունակել

Կարգալ հայերեն գիրքը 60 և 61 յերեսները ու
վերջացնել:

57. Դժբախտ պատահարներ մարդկանց վերա-
բերմամբ կաթ-ոլն մաքրելիս.

Կարգալ հայերեն գիրքը 62—63—64 և 65 յերես-
ները և վերջացնել:

<< Ազգային գրադարան

NL0281322

10125

1 2 858 207

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
КОСМОЛОГИИ
АКАДЕМИИ НАУК
СССР